

Concernstaf

JAARVERSLAG EXAMENCOMMISSIE

**INSTITUUT VOOR
LERARENOPLEIDINGEN (IVL)**

STUDIEJAAR 2022-2023

'Kennis van het feit is nog geen kennis van de reden van het feit'

Aristoteles (Filosofie Magazine)

Instituut

Naam voorzitter Examencommissie

Datum

Status

Pagina 2

Instituut voor Lerarenopleidingen (lvL)

S.J.Hania

31 – 10 - 2023

definitief

INHOUDSOPGAVE

1.	Managementsamenvatting	5
2.	Facilitering en deskundigheid	7
	2.1. Faciliteiten	7
	2.2. Deskundigheid	8
3.	Borgen kwaliteit van tentamens	10
	3.1. Inrichting borging kwaliteit van tentamens	10
	3.2. Plan en control cyclus EC-TC	11
	3.3. Bevindingen borging kwaliteit tentamens	12
	3.4. Plan en control cyclus EC-OM	14
4.	Borging gerealiseerde leerresultaten	15
	4.1. Inrichting borging gerealiseerde leerresultaten	15
	4.2. Bevindingen borging gerealiseerde leerresultaten	16
	4.3. Uitgebrachte adviezen en opvolging	17
5.	Borging examens en diplomering	19
	5.1. Examens en diplomering	19
	5.2. Verstrekte getuigschriften	19
6.	Examinatoren	21
	6.1. Aanwijzingsprocedure en profielschetsen	21
	6.2. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	21
7.	Studentgerelateerde zaken	23
	7.1. Vrijstellingen	23
	7.2. Beoordeling van programma's KiesOpMaat	23
	7.3. Fraude en onregelmatigheden bij toetsen	23
	7.4. Toetsgerelateerde klachten (tentamenorganisatie)	24
	7.5. Hoorzittingen	24
	7.6. Beroepszaken bij CBE hoorzittingen	25
8.	Vooruitblik en aandachtspunten	26
	8.1. Vooruitblik examencommissie	26
	8.2. Aandachtspunten voor het College van bestuur	28
9.	Bijlagen	29
	9.1. Mandaten aan de toetsborgingscommissie(s)	29

1. Managementsamenvatting

Het studiejaar 2022-2023 is binnen IvL bepalend geweest in de verandering en vernieuwing van de borgingsstructuur en de focus op implementatie en de afstemming met het management. Afgelopen studiejaar is veel energie gestoken in het goed duiden van de zorgtaken voor het management en de opleidingen en de borgingstaak voor de examencommissie. 'Alle neuzen dezelfde kant op' nam tijd, was nodig en zorgde voor dynamiek in de gehele organisatie. Zoals in het jaarverslag van 2021-2022 al uitgebreid is verwoord, is 2022-2023 eigenlijk een 'tussenjaar' geweest om het gewenste doel te bereiken en in te richten. De samenwerking tussen directeur/managementteam en de examencommissie heeft geleid tot het inrichten van de ToetsExpertGroepen (TEG) binnen de clusters/opleidingen en een ToetsBorgingsCommissie (TBC), die middels een mandaat onderzoek gaat doen voor de examencommissie. De examencommissie waardeert de inzet binnen IvL om bovenstaande te hebben gerealiseerd.

2022-2023 was ook het jaar waarin de examencommissie heeft geïnvesteerd in de structuur van de wekelijkse vergaderingen en de kwaliteit van het werk. Daarnaast stond professionalisering op de agenda, wat heeft geleid tot een gezamenlijk bezoek aan het congres Toetsen en Examineren in het Hoger Onderwijs in Utrecht, maart 2023.

De overlegstructuur en de daadwerkelijke uitvoering is volgens plan uitgevoerd, waarbij de commissie ook ziet dat haar eigen PDCA nog systematischer kan worden opgebouwd. Dit zal een actiepunt zijn voor 2023-2024 en is verder uitgewerkt in hoofdstuk 8.

De communicatie tussen de examencommissie en de opleidingen is uitgebreid en verbeterd. Zo zijn er voorlichtingen georganiseerd, waarbij de examencommissie met docententeams in gesprek ging, heeft de examencommissie het management nadrukkelijk uitgenodigd om onderwijsvernieuwingen op tijd te bespreken met de examencommissie en daar is gehoor aan gegeven.

Tijdens het studiejaar werd de examencommissie 'overvallen' door het verschijnsel Artificial Intelligence (AI); ChatGPT werd razendsnel binnen het onderwijs een programma van betekenis en bleek ook in de toetsing een rol te gaan spelen. Het huidige (hoger) onderwijs is veelal talig en verslagen zijn een veel gehanteerde toetsvorm. De examencommissie kreeg na de winter veel zaken waarin een vermoeden van fraude werden gemeld, waarbij ChatGPT mogelijk was ingezet. Omdat de plagiaatscan van Hogeschool Rotterdam AI nog niet herkende, was het voor examencommissies niet eenvoudig om besluiten te nemen. De AI-controlesystemen zijn in het afgelopen studiejaar niet volledig betrouwbaar gebleken. Dit onderwerp zal zeker relevant zijn in 2023-2024.

Samenwerken tussen examencommissies heeft in het afgelopen studiejaar veel kennisdeling opgeleverd en afstemming in (hogeschool)beleid. Het Platform voor Examencommissies van Hogeschool Rotterdam vervult een belangrijke rol in het licht van overleg met het College van Bestuur en harmonisering van zaken. Dit orgaan is belangrijker geworden om op hoofdlijnen examencommissies meer 'op een lijn te krijgen' wat betreft zaken als formatie en uren, toezicht op de

OER, jaarplan en jaarverslag, fraudebeleid en andere zaken. De governance is een punt van aandacht gebleken en zal in 2023-2024 specifiek op de agenda staan.

Daarnaast participeert de examencommissie van IvL in het LOEx (landelijk overleg

Examencommissies binnen het HBO) voor zowel de Pabo als de 2^e graads Lerarenopleidingen en de Masters. Ook is hier is harmonisering van beleid en afstemming van groot belang geweest en zal dit worden voortgezet in het nieuwe jaar.

De commissie kijkt terug op een goed studiejaar en zet haar werk energiek voort, met leden die grote affiniteit hebben met het werk van de examencommissie en met plezier dit werk doen. Een sterk element is de continuïteit in de commissie. Zo bouwt de groep gezamenlijk aan het professioneler worden in de toezichhoudende en onafhankelijke taak.

In 2023-2024 heeft de commissie twee nieuwe leden en werkt zij vanaf 1 september met een toetsborgingscommissie. Deze gemandateerde commissie bestaat uit vier leden, waarvan één extern is, die wetenschappelijk onderzoeker is en bekend is met accreditaties, NVAO standaarden en toetsing. Drie examencommissieleden maken deel uit van de toetsborgingscommissie om voor de examencommissie gerichte onderzoeken uit te voeren. Ook sterk is dat de examencommissie een nieuwe extern lid heeft met juridische kennis en ervaring en daarmee de commissie goed kan helpen in haar uitvoerende rol als deskundige en critical friend.

Namens het examencommissieteam,

Sjoerd J. Hania

Voorzitter

Oktober 2023

2. Facilitering en deskundigheid

2.1. Faciliteiten

In 2022-2023 heeft de examencommissie haar wettelijke en borgingstaak goed kunnen uitvoeren. De acties vanuit het jaarplan voor 2022-2023 zijn uitgevoerd. De examencommissie van IvL vergaderde wekelijks en heeft daarmee altijd binnen een korte tijd zaken kunnen afhandelen en daarmee studenten, en ook docenten of het management, op tijd kunnen informeren over voortgang en/of besluitvorming. De omvang van de commissie en de uren die gefaciliteerd zijn, bleken voldoende te zijn om de vereiste werkzaamheden te realiseren. In hoofdstuk 8 zal een blik op de toekomst worden gericht, ook door het instellen van een toetsborgingscommissie per 1 september 2023.

Belangrijk is dat de directie van IvL de waarde van de examencommissie ziet en de plaats van dit orgaan goed kent als onafhankelijk en toezichhoudend. Dat is ook afgelopen studiejaar weer gebleken. Het scheiden van rollen en taken is onderwerp van gesprek geweest en de communicatie tussen de examencommissie en de directie, het IMT, de onderwijsmanagers en de kernfiguren binnen opleidingen, is goed.

Het scherp oog houden voor processen, procedures, regelingen en beleid, maakt aan de ene kant de examencommissie sterker in het toezicht en tevens wordt de dialoog opgezocht, waar dit gewenst en nodig is.

De IvL examencommissie was en is – bewust – samengesteld uit leden van alle clusters. Dat zijn drie 2e graads lerarenclusters, met twaalf opleidingen, een Pabo met meerdere varianten en de masteropleiding Leren en Innoveren (MLI). Het is belangrijk dat het lid uit de opleidingen weet heeft van wat er speelt. Deze clusterleden hadden een omvang van 0,14 en hebben hun taak naar behoren kunnen uitvoeren. De meeste fte's waren voor de voorzitter, de vicevoorzitter en de secretaris, die binnen IvL lid is van de commissie.

Samenstelling Examencommissie IvL 2022-2023

Naam	Functie / Taak	Lid sinds	Lid tot	Fte
Sjoerd Hania	voorzitter	Januari 2022	nvt	0,6
Arthur Stenfert Kroese	vicevoorzitter	September 2019	nvt	0,4
Damian Mccrossam	Lid (vervanging)	September 2022	Februari 2023	0,14
Els Pullen	Lid en secretaris	September 2016	nvt	0,6
Marjolein Molenaar	Lid (cluster Pabo)	September 2016	nvt	0,14
Jeroen Mikkers	Lid (cluster Exact/BV)	September 2014	nvt	0,14
Hanneke Verkleij	Lid (cluster M&M)	September 2019	nvt	0,14
Henriett Gerda	Lid (cluster Talen)	September 2021	nvt	0,14
Marika Kouvelis	Lid (cluster Exact)	September 2021	nvt	0,14
Hans de Looze	Extern lid	September 2015	nvt	Op uurbasis

Ambtelijk secretaris: Lin van Avermaete-Mok voor 0,2 fte van september 2022 t/m augustus 2023.

De toetscommissies (in de nieuwe structuur de toetsexpertgroepen) hadden 80 tot 100 uur per lid afgelopen studiejaar om de analysekalender (jaarplan) uit te voeren. In 2022-2023 hebben alle commissies de geplande onderzoeken kunnen doen, waarbij uit de jaarverslagen van de commissies blijkt, dat gebrek aan tijd en afwezigheid van leden, bij het cluster Mens en Maatschappij niet alle onderzoeken zijn uitgevoerd.

Bij IvL is er ook een toetscommissie Breed en Bijzonder, die de generieke vakken, de minoren en keuzecursussen bij de LERO-opleidingen heeft onderzocht.

In hoofdstuk 8 zal de vernieuwing van de oude naar de nieuwe situatie worden geschetst en zullen de toetscommissies als toetsexpertgroepen (TEG) verder gaan in 2023-2024 en mandateert de examencommissie een toetsborgingscommissie (TBC) om onderzoek te doen naar de kwaliteit van toetsen, vooral gericht op het borgen van het eindniveau van alle IvL opleidingen.

Samenstelling Toetscommissies IvL 2022-2023

Opleiding	Namen leden TC	Taak/rol in TC	Uren
TC Breed en Bijzonder	Guido Goijens	Voorzitter	100
	Jannie Hoogendoorn	Lid	80
	Ditty vd Kroon-Brahan	Lid	80
	Roon Bakels	Lid	80
TC Cluster M&M	Hanneke Verkleij	Voorzitter	80
	Melehat Soyurk	Lid	80
	Andries Vroegrijk	Lid	80
	Ouafila el Allaoui	Lid	80
TC Cluster Exact	Jeroen Mikkers	Voorzitter	80
	Theo van Dijk	Lid	80
	Dries Zwaan	Lid	80
	Job Rauch	Lid	80
TC Cluster Talen	Henriett Duijs-Gerda	Voorzitter	80
	Eline Faes	Lid	80
	Emmy den Boon	Lid	80
	Winy Hofmeester	Lid	80
IvL PABO	Suzanne Hofman	Voorzitter	80
	Liesbeth van Beijsterveld	Lid	80
	Judith van den Boogert	Lid	80
IvL Master MLI	Katie Weiss (tot 1-4-2023, vervangen door Marchien van Marle)	voorzitter	45
	Marchien van Marle	lid	45
	Marlon Ruwette	lid	45

2.2. Deskundigheid

'Wie naar het goede streeft, raakt nooit uitgeleerd. Hij blijft altijd een leerling', is een spreuk uit het boekje 'Wijsheid uit Japan', uitgegeven door Omega Boek te Amsterdam in 1989.

Wat betreft het blijven leren en daardoor beter en sterker worden als examencommissielid, heeft de gehele commissie een bezoek gebracht en vele workshops gevolgd op het landelijk congres Toetsen Examineren in het Hoger Onderwijs, dat jaarlijks in Utrecht wordt georganiseerd. De schat aan informatie heeft gezorgd voor bewustwording en veel informatie is meegenomen naar IvL.

De gehele commissie was gecertificeerd voor de BKE, zes leden hebben hun SKE reeds gehaald en drie leden zijn in 2022-2023 met de SKE scholing begonnen met als doel om voor de zomer van 2024 het SKE certificaat te behalen. Doel is dat ieder examencommissielid SKE geschoold is.

Voor de toetsborgingscommissie, die is ingericht in 2022-2023, zijn drie examencommissieleden actief, waarvan twee SKE gecertificeerd zijn, een BKE- en bezig is met de SKE-professionalisering. Het vierde lid van deze gemandateerde commissie is een externe; zeer vakkundig op het terrein van toetsing, audits en accreditatie en een wetenschappelijk onderzoeker.

Professionalisering rondom toetsing heeft voornamelijk binnen de opleidingen plaatsgevonden en daar de (meeste) examencommissieleden ook een rol hebben binnen hun opleiding/cluster, professionaliseren zij zich rond toetsontwikkeling.

De hogeschool organiseerde tweemaal een SKE-meeting, waarin ook IvL examencommissieleden deelnamen, die met SKE bezig zijn.

De examencommissie heeft in haar werk overleg gehad met de lector Samen Onderzoekend Werken van het Kenniscentrum en de hoofddocent Toetsing over vernieuwing van het programma rond afstuderen en heeft zich laten voorlichten over vernieuwingen binnen het instituut op het terrein van toetsen en afstuderen.

Enkele leden namen en nemen deel aan samenwerkingsverbanden, zoals LOEx voor lerarenopleidingen op landelijk niveau en het platform voor examencommissies binnen de Hogeschool Rotterdam (PVE). In beide platforms staat professionalisering, kennisdeling en versterking van de rol hoog op de agenda.

In de vooruitblik, verderop in dit document, wordt verder ingegaan op dit onderwerp.

Tot slot professionaliseert de examencommissie de docententeams door voorlichting te geven en een thema te bespreken; in 2022-2023 stond fraude centraal.

3. Borgen kwaliteit van tentamens

3.1. Inrichting borging kwaliteit van tentamens

Het studiejaar 2022-2023 is een overgangsjaar geweest waarin de Examencommissie concrete plannen heeft gemaakt voor het inrichten van de Toetsborgingscommissie (TBC). Deze commissie zal vanaf 1 september 2023 in opdracht van en in samenwerking met de Examencommissie een onderzoeksagenda opstellen, waarin de focus ligt op het borgen van het eindniveau en de waarde van het HBO-diploma.

De toetscommissies hebben in 2022-2023 toegewerkt naar alleen de zorgtaak uit te voeren en gaan vanaf 1 september 2023 onder de nieuwe naam: Toetsexpertgroep (TEG) functioneren. Het management zal in de nieuwe structuur verantwoordelijk zijn voor het inrichten en faciliteren van de Toetsexpertgroepen. Deze inrichting van de zorg- en borgingsstructuur komt voort uit de Handreiking Examencommissies van de Vereniging Hogescholen in 2021.

Om de continuïteit en kwaliteit van toetsing te bewaken is de 'oude' structuur aangehouden tot 1 september 2023.

De Examencommissie heeft zes Toetscommissies van IvL gemandateerd om samen te taak voor het borgen van de kwaliteit van de toetsen uit te voeren. De taken zijn vastgelegd in de analysekalender die aan het begin van het schooljaar was ingeleverd bij de examencommissie. De werkzaamheden gedurende het jaar werden verantwoord via een jaarverslag aan de examencommissie.

Tijdens de periode vanaf 1 januari 2023 en 1 september 2023 heeft de directeur van IvL volgens het advies van de Examencommissie een hoofddocent Toetsing aangesteld, die de overgangsfase heeft gecoördineerd:

- In overleg met het IMT de zorgtaken van kwaliteitscyclus toetsing heeft vastgesteld;
- In overleg met het IMT het gezamenlijke kwaliteitskader heeft bepaald;
- In samenwerking met het IMT de '*opdracht zorgen toetskwaliteit*' heeft geformuleerd;
- In werksessies met alle aankomende TEG-voorzitters de taken a.d.h.v. de opdracht geconcretiseerd en vertaald naar een analysekalender, werkwijze en professionaliseringsagenda;

Als parallelproces heeft de voorzitter van de Examencommissie opdracht gegeven voor het instellen van een Toetsborgingscommissie. Hieruit zijn volgende acties voortgekomen:

- werven van leden incl. een extern lid;
- samenstellen van een jaarplanning, waarin de kwaliteitscyclus is beschreven;
- vaststellen van een onderzoeksagenda;
- formuleren van een mandaat in samenwerking met het PvE.

Deze activiteiten zijn zorgvuldig en stapsgewijs uitgevoerd, waardoor ruimte is geweest voor gesprekken van alle betrokkenen over de rollen en verantwoordelijkheden.

De Examencommissie is erin geslaagd om deze complexe organisatie samen met het management in goede banen te leiden en gaat, met het in acht nemen van de verschillende rollen en verantwoordelijkheden, volgend schooljaar toezien op de uitvoering in samenwerking met de hoofddocent Toetsing en de directeur van IvL.

3.2. Plan en control cyclus EC-TC

De examencommissie heeft in 2022-2023 de laatste keer zes toetscommissies gemandateerd om de kwaliteit van de toetsen te borgen. Om de continuïteit te bewaken hebben de toetscommissies volgens het 'oude' mandaat gewerkt, maar zoals in paragraaf 3.1. beschreven, waren zij ook bezig met de inrichting van de zorgtaken.

De volgende commissie hebben het mandaat ontvangen:

- LERO: Cluster Talen
- LERO: Cluster Exact
- LERO: Cluster Mens en Maatschappij (M&M)
- LERO: Cluster Master Leren en Innoveren
- PABO: Cluster Pabo
- LERO: Toetscommissie Breed en Bijzonder; deze commissie is ingericht om onderzoek te doen naar o.a. de minoren, niveau startbekwaam, afstudeerfase LERO.

De hoofdtaak van de Toetscommissies is het borgen van de kwaliteit van de toetsen. De Examencommissie van IvL definieert deze taak als volgt:

Onder de borgtaak van de toetscommissies wordt verstaan

- *het beoordelen van de eindversie van een toets of deze voldoet aan de relevante standaarden van toetsing;*
- *het evalueren van afstemming ('constructive alignment') tussen onderwijs, leerdoelen en toetsing/examinering;*
- *het aan de hand van de constatering bij de borging het gevraagd en ongevraagd adviseren over zaken die met de validiteit, betrouwbaarheid en/of inzichtelijkheid van toetsing verband houden;*
- *de controle van opvolging van de gegeven adviezen; (PDCA)*
- *Alle taken die niet onder borgen vallen, zijn zorgtaken.*

De toetscommissies werken volgens de PDCA-cyclus.

- *In het begin van het schooljaar stelt de toetscommissie een analysekalender samen en levert dit aan bij de Examencommissie.*
- *De toetscommissie voert de analyses uit, rapporteert zijn bevindingen over de kwaliteit van de toetsen, stelt aandachtspunten op en formuleert vervolgstappen ter verbetering van de toetskwaliteit.*
- *De toetscommissie rapporteert of de gewenste verbetering heeft plaatsgevonden.*
- *De toetscommissie stelt vast of er bijsturing nodig is om te kunnen zorgen voor de borging van de toetskwaliteit.*

De toetscommissies en de examencommissie werkten in 2022-2023 volgens de volgende P&C-cyclus:

- De toetscommissie leverde in het begin van het schooljaar de analysekalender bij de examencommissie in. De analysekalender fungeert als:
 - o rapportage die besproken wordt tijdens de P&C-cyclus tussen de examen- en toetscommissies;
 - o activiteitenplanning;
 - o register van adviezen en voorgestelde verbeteracties;

- register van opvolging van de adviezen;
 - rapportage, dat met het opleidingsmanagement besproken wordt.
- Tijdens periodieke overleggen rapporteerde de toetscommissie aan de examencommissie over de beoordeelde toetsen en de toetskwaliteit in algemene zin en gaf in het kader van de borging indien nodig onderbouwde adviezen met betrekking tot klachten over toetsen. Tweemaal in het studiejaar overlegde de examencommissie met de voorzitter van de toetscommissies.
 - De TC verantwoordde haar werkzaamheden in een jaarverslag, dat aan het eind van het studiejaar met de examencommissie is doorgenomen.

3.3. Bevindingen borging kwaliteit tentamens

Voor het borgen van de kwaliteit van tentamens is door de toetscommissies gewerkt met een vast format voor de analysekalender voor het gehele studiejaar. Het onderzoek naar de kwaliteit is cyclisch doorlopen, van analysekalender (P) via onderzoek (D) naar evaluatie (C) en aanbevelingen aan de opleidingen (A), waarna de toetscommissies hun bevindingen in een jaarverslag aan de examencommissie hebben aangeboden.

Per cluster heeft de commissie ruimte voor een eigen invulling die zij schriftelijk verantwoordt aan de examencommissie.

De periodieke overleggen hebben twee keer (in januari en in juni) plaatsgevonden met iedere toetscommissie-voorzitter en de rapportages hiervan zijn opgenomen in het jaarverslag van de toetscommissies. Door het geüniformeerde format van de jaarverslagen was het mogelijk om zicht te krijgen op de werkwijze en de PDCA-cyclus van de toetscommissies. De toetscommissies hebben de geplande borgingsactiviteiten uitgevoerd. Door middel van een analyseformulier werden de toetsen beoordeeld op validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. De bevindingen uit deze toetsanalyse werden teruggekoppeld aan de cursushouders. In die terugkoppeling werden afspraken gemaakt over het verwerken van de feedback. De rapportages van deze bevindingen maken deel uit van het jaarverslag. Vanuit de evaluatie in de zes jaarverslagen zijn hoofdlijnen benoemd:

Cluster Exact: In totaal heeft de toetscommissie 17 vakken geanalyseerd, waarbij er verschillende vakken zijn met meerdere toetsvormen. Zoals in studiejaar 2021-2022 en ook in 2022-2023 vindt de toetscommissie dat de meeste toetsen voldoen aan de kwaliteitseisen. De toetscommissie ziet nog steeds een stijgende lijn. Binnen alle vakgroepen is aandacht geweest voor toetsmatrijzen, hierin is ontwikkeling te zien, maar de toetscommissie wil hier wel aandacht voor blijven vragen in 2023-2024. Hoewel de toetscommissie zich wilde richten op het analyseren van toetsprogramma's, is vanwege hun hoofddoel - het halen van de vierjarige cyclus - gekozen om toetsen te analyseren.

Cluster M&M: De toetscommissie heeft volgens de vastgelegde analysekalender haar werkzaamheden uitgevoerd. De toetscommissie is over het algemeen tevreden over de kwaliteit van de toetsen. Aandachtspunten zijn de toetsmatrijzen die opgenomen zouden moeten worden in alle handleiding en de beoordelingsformulieren, met name het inzichtelijk maken van het toekennen van punten of bij een holistische beoordeling het aangeven van de minimale eisen.

N.a.v. de screening van de eindwerken heeft de toetscommissie adviezen uitgebracht over het expliciteren van het oordeel en de manier hoe de beoordelingsformulieren inzichtelijker gemaakt zouden kunnen worden.

De leden van de toetscommissie waren in 2022-2023 met het management en de hoofddocent toetsing actief in gesprek hoe een toetscultuur in het cluster gestimuleerd kan worden, die gericht is op betekenisvolle toetsing, waarbij ruimte is voor constante verbetering. Er werden afspraken

gemaakt, hoe de aankomende TEG de PDCA-cyclus gaat volgen en hoe het management de TEG ondersteunt om de collega's in beweging te krijgen.

Cluster Talen: De toetscommissie heeft al haar werkzaamheden volgens de analysekalender uitgevoerd. De toetscommissie heeft 23 toetsen geanalyseerd op validiteit, constructieve alignment, betrouwbaarheid en transparantie. Bij vier toetsen is expliciet gekeken naar opvolging van de adviezen en bij twee toetsen werd onderzocht hoe het lagere slagingspercentage werd veroorzaakt. Verder is dit jaar ook één leerlijn in zijn totaliteit bekeken om te kunnen vaststellen in hoeverre deze concentrisch is opgebouwd. De toetscommissie ziet dat haar adviezen van vorig jaar zijn meegenomen en dat het cluster op veel opzichten trots kan zijn op de kwaliteit van de toetsen. De BKE certificering heeft een boost gegeven aan de verhoging van de toetskwaliteit en de toetsvariatie. Verder heeft de toetscommissie in opdracht van de examencommissie afstudeerwerken specifiek op inhoud gescreend, die random waren geselecteerd door de examencommissie. De toetscommissie was in alle gevallen eens met het oordeel van de examinatoren.

Pabo: De toetscommissie heeft a.d.h.v. haar analysekalender toetsen geanalyseerd. De commissie vindt dat de toetsen grotendeels van voldoende niveau zijn. Een aandachtspunt is de constructieve alignment. De toetscommissie heeft verder een format voor een toets matrijs gemaakt die komend jaar geïmplementeerd zal gaan worden, omdat de toetsmatrijzen vaak misten. De toetscommissie adviseert om te blijven kalibreren om de betrouwbaarheid van de toetsen te verhogen. De toetscommissie heeft twee afstudeerassessments gescreend. Een volledige screening was niet mogelijk, omdat het CGI geen onderdeel uitmaakt van de screening. Bij de screening viel op dat de screeners grotendeels op één lijn zaten met de assessoren. Het onderdeel kwaliteitscriteria wordt niet altijd voldoende ingevuld. De toetscommissie adviseert om dit als aandachtspunt te nemen voor een kalibratiesessie.

De toetscommissie heeft gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt met het management over de opdracht en werkwijze van de TEG vanaf 2023-2024.

Master MLI: Alle toetsen van de jaarplanning heeft de toetscommissie geanalyseerd. De kwaliteit van de toetsen is in orde. Aandachtspunt is bij sommige cursussen de constructieve alignment. Vorig jaar werd geconstateerd dat de leden van de toetscommissie te veel bij de cursussen betrokken zijn, als docent of mede-ontwikkelaar. Dit studiejaar is gekozen voor een nieuwe werkwijze:

Per toets zijn er twee toetscommissie leden die de toets doorlopen. Hierbij is één toetscommissie lid van de eigen opleiding en het andere toetscommissielid van een andere masteropleiding. Na een onafhankelijke screening komen beide toetscommissieleden samen om te kalibreren en de terugkoppeling in het analyse document in te vullen. Na het invullen van het analyse document wordt door één TC-lid een mondelinge toelichting gegeven aan de cursushouder a.d.h.v. het feedback document. Deze werkwijze is dit schooljaar geëvalueerd en als positief ervaren

Als winst is er ook een leereffect geconstateerd, met name bij cursussen en toetsen van de drie masteropleidingen die raakvlakken hebben.

TC Breed & Bijzonder: De toetscommissie voert omvangrijke analyses uit, dit jaar richtte de commissie zich op het assessment startbekwaam, enkele minoren en de leerlijn Samen Opleiden. De commissie ziet verbeteringen t.o.v. vorig schooljaar. Bij alle cursussen ziet de commissie sterke punten en geeft tegelijkertijd adviezen. Door de commissie wordt tevens gemonitord, in hoeverre de adviezen zijn opgevolgd.

In haar werkwijze heeft de toetscommissie de voorgenomen wijzigingen doorgevoerd. Om betekenisvolle feedback te kunnen geven en de doorwerking van de adviezen beter te kunnen monitoren heeft de commissie dit studiejaar de modulehouders voorafgaand aan de analyse

uitgenodigd om te kijken naar de behoeftes van de feedback-ontvanger. De doorwerking van de adviezen blijft een aandachtspunt ook voor volgend jaar, ook de vraag hoe de adviezen toegankelijker gemaakt kunnen worden. Door de diverse onderwerpen die bij de commissie horen, wordt volgend jaar ook gewerkt met een prioriteringsprocedure, die de commissie gaat helpen om een haalbare taakverdeling te maken binnen IvL.

3.4. Plan en control cyclus EC-OM

In het afgelopen studiejaar spraken de voorzitter en vicevoorzitter van de IvL examencommissie met de directeur van het instituut. Onderwerpen waren o.a. de rapportages van uitgevoerde onderzoeken, zoals de bevindingen n.a.v. de screenings van de eindwerken of de analysekalender en jaarverslagen van de toetscommissies.

De voorzitter van de examencommissie is sinds januari 2023 volgens een vast agendapunt een moment uitgenodigd bij alle vergaderingen van het IMT om ontwikkelingen van de examencommissie toe te lichten. Dit jaar is vooral de inrichting van de TEG's en de verantwoordelijkheid van het management besproken, de aanwijzing van examinatoren en is het onderzoeksverslag besproken, waarin de examencommissie op hoofdlijnen haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen heeft gedeeld. De concrete aanpak – het opvolgen van de aanbevelingen van de examencommissie – is per cluster van opleidingen besproken en zal cyclisch worden gecheckt op resultaat tijdens de ingeplande gesprekken met de managers.

Zoals vastgelegd in de jaarkalender heeft er in 2022-2023 tweemaal een overleg plaatsgevonden met alle managers per cluster/ instituut, waarbij de voorzitter en vice-voorzitter van de examencommissie de bevindingen van de screenings van de eindwerken deelden en over de nodige actiepunten in gesprek ging. Deze zijn achteraf schriftelijk vastgelegd en worden in het aankomende studiejaar gemonitord. In het licht van directe communicatie, zal in 2023-2024 tijdens de screeningsgesprekken niet alleen de manager worden uitgenodigd, maar ook de voorzitter van de ToetsExpertGroep en de afstudeercoördinator.

4. Borging gerealiseerde leerresultaten

4.1. Inrichting borging gerealiseerde leerresultaten

De examencommissie heeft de procedure en verslaglegging van screenings van de eindwerken – zoals gepland – herzien. Veranderingen zijn, dat de examencommissie zelf ad random heeft uitgekozen, welke eindwerken gescreend werden. De screeningsformulieren werden in samenwerking met de lector Onderzoek en de hoofddocent Toetsing geactualiseerd en vastgelegd. Een format voor de rapportages, aandachtspunten en actiepunten van de opleidingen zijn tevens ontwikkeld. Op deze manier wil de examencommissie haar PDCA-cyclus nog beter inzichtelijk maken.

De formats voor het screenen van afstudeeronderzoek en het eindassessment zijn opgenomen in bijlage 9.2. Daar is ook het format voor de rapportages opgenomen in bijlage 9.3.

De examencommissie van IvL voert twee screeningsactiviteiten uit, waarbij de afstudeerprojecten en het eindassessment aan bod komen. Dit doet de commissie om inzicht te krijgen in het afstuderen van studenten op de lerarenopleidingen, om te kunnen borgen richting de uitgifte van het hbo-diploma en om de opleidingen datgene mee te geven wat tot kwaliteitsbehoud of -verbetering leidt.

Per instituut is een samenvatting gemaakt om de uitkomsten te bespreken met het management. De ingevulde formulieren per opleiding zijn inzichtelijk voor de opleiding om – waar nodig – concreet aan de slag te gaan met de uitkomsten en aanbevelingen van de examencommissie. In het kader van de PDCA-cyclus, ontvangt de examencommissie de aanpassingen of verbeteringen terug, beschreven in het formulier. De examencommissie geeft in een daarvoor ontwikkeld formulier een oordeel en een uitwerking algemeen en adviezen.

De examencommissie volgt bij de screenings de volgende procedure:

1. De examencommissie vraagt de lijst van de afgestudeerde studenten en cursisten op en selecteert ad random werken die door de examencommissie en toetscommissie gescreend gaan worden.
2. De examencommissie voert de screening uit.
 - 2.a Ronde 1:
Elke beoordelaar van de examencommissie beoordeelt afzonderlijk de afstudeeronderzoeken/ assessments aan de hand van een vooraf door haar opgestelde checklist. Elke beoordelaar schrijft, onafhankelijk, zijn voorlopige analyse op met behulp van de checklist.
 - 2.b Ronde 2:
De twee beoordelaars bespreken hun opmerkingen over de afstudeeronderzoeken/ assessments. Verschillen in mening worden beargumenteerd, totdat de beoordelaars het eens zijn over een gemeenschappelijk oordeel. Het eindresultaat is een gedeeld advies over het niveau van het afstudeeronderzoek.
Ronde 2 heeft, behalve tot het komen van een gemeenschappelijk oordeel over het niveau van het bekeken afstudeeronderzoek, tevens tot doel de interpretatie van de criteria uit de checklist op elkaar af te stemmen (kalibreren).
 - 2.c De twee beoordelaars schrijven hun gezamenlijke adviezen op in het screeningformulier.
 - 2.d De adviezen worden in de gehele commissie besproken en vastgesteld.
3. De samenvatting van de bevindingen noteert de examencommissie op het formulier 'Overzicht, resultaten en aanbevelingen'.
4. De bevindingen worden met de managers van de desbetreffende cluster/ instituut besproken.

5. De examencommissie haalt de reactie en actiepunten op per instituut en organiseert indien gewenst met de vakgroep een gesprek over het oordeel en de kijk van de opleiding op de kwaliteit.
5. De examencommissie rapporteert aan het IMT.
6. De examencommissie neemt in haar jaarverslag de resultaten van de screenings van de examencommissie en de toetscommissie op.
7. De examencommissie evalueert het proces met de betrokkenen en plant vervolgacties.

Cluster	Eindwerken + handleiding	Kalibratiesessie	Afstudeerzittingen Assessments	Monitorgesprek	Screening door toetscommissie
Cluster Exact	X	Door de opleiding	X	X	-
Cluster M&M	X	Door de opleiding	X	X	X
Cluster Talen	X	Door de opleiding	X	X	X
Master MLI	X	Door de opleiding	X	X	-
Pabo	n.v.t. (het onderzoek is onderdeel van het eindassessment)	Door de opleiding	X	X	X

4.2. Bevindingen borging gerealiseerde leerresultaten

Instituut	Externe deskundige (adviserende rol)	Externe examinator (beoordelaar)	Werkveld/ hogescholen (screening achteraf)
Cluster Exact	Het werkveld wordt meegenomen in het proces, hun advies en feedback wordt meegenomen, collega's van het werkveld zijn geen aangewezen examinatoren en nemen niet deel aan de beoordeling.	Er zijn altijd twee examinatoren betrokken, waarvan één onafhankelijk. Bij het afstudeerassessment is één assessor vaak van een andere cluster.	Binnen de peerreview systematiek worden eindwerken met andere hogescholen gescreend. Dit jaar werden geen eindwerpen besproken
Cluster M&M	Het werkveld wordt meegenomen in het proces, hun advies en feedback wordt meegenomen, collega's van het werkveld zijn geen aangewezen examinatoren en nemen niet deel aan de beoordeling.	Er zijn altijd twee examinatoren betrokken, waarvan één onafhankelijk. Bij het afstudeerassessment is één assessor vaak van een andere cluster.	Binnen de peerreview systematiek worden eindwerken met andere hogescholen gescreend. Dit jaar werden geen eindwerpen besproken
Cluster Talen	Het werkveld wordt meegenomen in het proces, hun advies en feedback wordt meegenomen, collega's van het werkveld zijn geen aangewezen examinatoren en nemen niet deel aan de beoordeling. De werkgroep Afstuderen ontwikkelt het afstudeertraject en beoordelingsinstrumenten samen met de lector Onderzoek	Er zijn altijd twee examinatoren betrokken, waarvan één onafhankelijk. Bij het afstudeerassessment is één assessor vaak van een andere cluster.	Vakdidactisch Afstuderen was als onderdeel van de peerreview gescreend. Afstudeerassessments werden met zusterhogescholen gescreend
Pabo	Jaarlijks vinden gerichte kalibraties op toetsing plaats binnen de organisatie EDUCOM (een verband van vier Pabo's)	Externe gecertificeerde assessoren nemen met interne examinatoren de eindassessments af.	Dit val onder de peerreviews. Dit jaar is dit onderwerp niet aan orde geweest.
Master MLI	Opleiding werkt samen met deskundigen van andere masteropleidingen.	Opleiding werkt samen met examinatoren van andere masteropleidingen.	Dit wordt opgezet met andere masteropleidingen.

4.3.

Uitgebrachte adviezen en opvolging

De examencommissie ziet een duidelijke verbetering in het proces en de uitwerking op het beoordelingsformulier ten opzichte van vorig jaar. Dat geldt zowel voor het afstudeeronderzoek als voor het eindassessment. Bij alle opleidingen is de kwaliteitsborging in orde.

Op hoofdlijnen merkt de examencommissie op:

Binnen IvL hebben clusters en opleidingen een mate van vrijheid om het beoordelingsproces in te richten als het gaat om de inhoud van de handleiding, het beoordelingsformulier en het invullen daarvan en de cesuur. De examencommissie concludeert, dat opleidingen zichtbaar aan de slag zijn gegaan en dat er zaken over de hele linie zijn verbeterd. Ook constateert de commissie dat de opleidingen in meer of mindere mate kunnen en deels moeten werken aan het nog transparanter en duidelijker maken van het gehele proces. Een belangrijk aandachtspunt is het vermelden van de rol van de examinatoren (begeleider/onafhankelijke beoordelaar) en het aangeven van algemene gegevens (o.a. aantal ECTS en 1e/2e kans).

Aanbevelingen voor de opleidingen van IvL:

De examencommissie adviseert om de volgende zaken op te nemen in de interne kwaliteitszorg Toetsen & Beoordelen:

- Voor alle opleidingen geldt het advies om gericht te kalibreren op de per cluster/ instituut benoemde aandachtspunten. Voor een groot deel gaat het om duidelijkheid – navolgbaarheid – van het proces.
- Wissel cluster overstijgend uit over zaken als volledigheid, uitvoerbaarheid vanuit instructie en het bepalen van de cesuur.

Bevindingen Eindwerken

- a. Op alle beoordelingsformulieren zijn de namen van de 1e en 2e beoordelaar zichtbaar en de bijbehorende handtekening aanwezig.
- b. Handleidingen en instructies zijn overzichtelijk en laten qua opbouw verschil zien.
- c. Het beoordelingsformulier is voorzien van de vereiste criteria. De beoordelingscriteria zijn representatieve indicatoren voor de invulling en het niveau van het onderzoekend vermogen dat past bij het beroepsprofiel van de opleiding.
- d. Er is verschil zichtbaar in het geven van een uitleg bij de beoordeling van criteria. Het verschil betreft de mate van uitwerking. Dit geldt ook voor de manier waarop inzichtelijk is wordt, hoe de twee beoordelaars tot een gezamenlijk oordeel komen.
- e. Over de hele linie ziet de commissie voornamelijk vormelementen die aandacht verdienen.

Bevindingen eindassessments:

- a. De gebruikte formulieren zijn duidelijk (te lezen) en het proces is hierdoor navolgbaar.
- b. De vereiste handtekeningen zijn in alle documenten aanwezig.
- c. De onderbouwing is bij een aantal formulieren niet geheel duidelijk. De commissie adviseert om te blijven kalibreren over de onderbouwing van het oordeel 'G'.

De bovengenoemde adviezen zijn besproken met het IMT. Elke opleiding heeft gereageerd op hun specifieke aandachtspunten. Dit neemt de examencommissie als uitgangspunt tijdens de volgende screening in 2023-2024.

5. Borging examens en diplomering

5.1. Examens en diplomering

Binnen de 2e graads lerarenopleidingen, de Pabo en de Masters zijn de ingezette onderwijsvernieuwingen doorgezet, die in het jaarverslag van 2021-2022 zijn aangegeven. Zo heeft de Pabo de onderzoekslijn geïntegreerd met het eindassessment in alle varianten die zij aanbieden en zijn er binnen de IvL Master twee nieuwe opleidingen ontwikkeld en succesvol geaccrediteerd. Naast de Master Leren en Innoveren (MLI), die reeds jaren succesvol is binnen IvL, is er gestart met de master Het jonge Kind en de master Taal. De kwaliteit van het eindniveau van de Master MLI is goed en het curriculum, en de toetsing daarbinnen, is kwalitatief sterk, mede door de inhoudelijke samenwerking met andere hogeschool-masters. Voor de Lero geldt, dat de onderzoekslijn volledig is geïntegreerd in het curriculum tot en met jaar 4 en onderzoek heeft uitgewezen, zie hoofdstuk 3 en 4, dat het eindniveau is geborgd. Een belangrijk aspect is ook, dat de opleidingen de examencommissie meenemen in het denk- en ontwikkelproces. Heel goed is dat de opleiding graag wil weten wat kaders zijn die voor de examencommissie van belang zijn. Naast de borgende taak, zit de examencommissie in dit proces ook in de adviesrol en daarbij altijd in acht nemend, dat de commissie toeziet en geen beleid maakt of beïnvloed.

Inhoudelijk ziet de examencommissie een 'geheel der dingen', van IvL beleid tot toetsprogramma's binnen de opleidingen.

De borging van examens en diplomering bevat aspecten rond het correct uitvoeren van procedures en middels onderzoek nagaan of zaken aan de eisen voldoen. Instaan voor de waarde van het IvL diploma is de kern van het examencommissiewerk. Mooi hierin is, dat dit doel ook geldt voor de directie en de opleidingen met hun docenten/examinatoren.

Qua proces is er wederom in 2022-2023 een goede communicatie en duidelijke afstemming met het bedrijfsbureau bij IvL geweest. Binnen dit bureau zitten meerdere collega's die goed ingewerkt zijn in het diplomaproces, zeer zorgvuldig zijn en elkaar aanvullen en kunnen vervangen. Voor de examencommissie is dit een geruststellend gegeven. De voorbereiding, uitvoering tot het zetten van de handtekening door de voorzitter van de examencommissie en de afhandeling tot de diplomering, is een zorgvuldig proces en er zijn geen calamiteiten voorgevallen in het studiejaar.

5.2. Verstrekte getuigschriften

Vergeleken met het studiejaar 2021-2022 zijn er (kleine) verschillen te zien in het aantal verstrekte getuigschriften bij de verschillende opleidingen.

Master Leren en Innoveren (MLI):

24 masterdiploma's

Vergeleken met vorig studiejaar is er sprake van een verdubbeling van het aantal uitgegeven getuigschriften.

2e graads Lerarenopleidingen (LERO) - 16 opleidingen verdeeld over drie clusters:

293 Voltijd (VT) diploma's

140 Deeltijd (DT) diploma's

10 Assosiad Degree (AD) diploma's

46 zij-instroom getuigschriften (Bachelareaus)

Het aantal uitgegeven getuigschriften bij de 2e graads opleidingen vertoont bij de Voltijd een lichte daling, maar bij de andere varianten is een stijging te zien. Een mogelijke verklaring kan zijn dat de flexibilisering meer zichtbaar wordt. Zo is de Deeltijd opleiding sterk gegroeid qua uitgave getuigschriften en ook voor de zij-instroom is een stijging zichtbaar. De AD is verdubbeld.

2e graads Lerarenopleidingen (LERO) Propedeuses (P):

567 diploma's

In dit jaarverslag is voor het eerst het aantal propedeuses opgenomen.

Pedagogische academie voor het basisonderwijs (Pabo):

Bij de Pabo is stabiliteit te zien bij de tweejarige deeltijdopleiding en de voltijd. De zij-instroom is iets gedaald ten opzichte van het vorig studiejaar en dat geldt ook de deeltijd.

De propedeuse is voor de eerste maal meegenomen in de cijfers in het jaarverslag.

Getuigschriften Pabo

Zij-instroom	30
2-jarige deeltijd:	14
Deeltijd	16
Voltijd	92

Propedeuses PABO:

Deeltijd	27
Voltijd	118

6. Examinatoren

6.1. Aanwijzingsprocedure en profielschetsen

Voor het aanwijzen van IvL examinatoren is het door het College van Bestuur opgestelde profiel als uitgangspunt genomen.

Binnen het instituut zijn bij het aanwijzen van examinatoren twee categorieën gebruikt: examinator voor het afnemen en beoordelen van tentamens en examinatoren die ook aangewezen zijn voor het examineren op eindniveau.

Het (eind)assessment is als toetsvorm in 2022-2023 ingezet en voor examinatoren die assessments afnemen, is de eis gesteld dat zij gecertificeerd assessor zijn.

Het aanwijzingsproces begint met een opdracht aan het management om voor iedere docent/examinator binnen de opleiding(en) een geactualiseerde lijst aan te leveren, die de examencommissie beoordeeld op vooraf gestelde criteria. Deze criteria zijn opgesteld na besluitvorming van het CvB over de (verplichte) BKE-certificering. Deze was in 2022-2023 in eerste instantie op 1 januari 2023 gesteld en daar heeft de IvL examencommissie op geanticipeerd. Examinatoren die BKE/SKE gecertificeerd waren op 1 september 2022, hebben een aanwijzing gekregen voor het gehele studiejaar. Examinatoren die niet gecertificeerd waren, kregen een aanwijzing tot 1 januari 2023. Daarbij is met het management afgesproken, dat deze groep examinatoren van 1 januari tot 1 september 2023 een aanwijzing als examinator kregen als zij met de BKE (of SKE) scholing begonnen met als doel om voor 1 september 2023 gecertificeerd te zijn. Dit heeft daadwerkelijk geleid tot scholingsacties binnen de opleidingen.

Binnen de IvL Pabo zijn externe assessoren aangetrokken. Deze mensen waren allen gecertificeerd assessor; de examencommissie heeft hun dossier gecontroleerd en de Pabo een akkoord gegeven om deze assessoren in te zetten bij de eindassessments. Bij de Lero zijn geen externen van buiten de drie clusters ingezet bij het eindassessment, maar worden docenten wel ingezet als beoordelaar in een ander cluster. Je kunt dit in die zin intern-extern noemen. De 1e examinator/assessor is in die zin onafhankelijk, omdat hij/zij de student niet kent vanuit onderwijs en begeleiding.

Voor de Master MLI worden reeds jaren externen van masteropleidingen bij ISO (Instituut voor Sociale Opleidingen) ingezet, zowel voor de assessments als voor kalibraties in het kader van kwaliteitszorg.

In het studiejaar 2022-2023 zijn geen examinarschap ingetrokken.

6.2. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen

Voor het aanwijzen van examinatoren binnen IvL heeft de examencommissie in de aanwijzingsbrief drie categorieën vermeld:

- a. *Examinator voor de toetsing (van tentamens)*
- b. *Examinator voor de toetsing op eindniveau*
- c. *Assessor*

Categorie a. is voor de beginnende docent en docenten die nog niet beschikken over een masterdiploma (WO of HBO). Zij kunnen – mits langer dan een half jaar in dienst van IvL – tentamens afnemen, beoordelen en het oordeel invoeren in Osiris.

Categorie b. is voor alle docenten die een masteropleiding hebben en langer dan een jaar werken binnen IvL

Categorie c. is voor gecertificeerde assessoren.

Als bijlage in de brief is de letterlijke tekst uit de Whw artikel 7.12 toegevoegd, waarin de taken van een examinator worden vermeld.

Zoals in het jaarverslag van 2021-2022 is aangegeven, had het CvB gesteld dat alle examinatoren per 1 januari 2023 BKE (of SKE) gecertificeerd moesten zijn om aangewezen te worden voor het afnemen van toetsen, deze te beoordelen en beoordelingen in te voeren in Osiris.

De IvL examencommissie heeft in 2022-2023 op de wijze, zoals verwoord in 6.1, uitvoering gegeven aan dit CvB besluit.

De examencommissie heeft ook enkele uitzondering in hun beleid en uitvoering opgenomen. Zo kregen startende docenten die het inwerktraject (o.a. de BDB) zijn begonnen, dispensatie, omdat de BKE scholing een onderdeel hiervan is. Ook waren docenten die 1,5 jaar voor hun pensionering zaten, vrijgesteld van de BKE scholing.

Naast de BKE/SKE scholing is het professionaliseringstraject voor basisassessor door vele docenten gestart en werkt een deel van hen aan het afronden van het portfolio om gecertificeerd te worden.

De examencommissie van IvL ziet een ontwikkeling waarin in 2023-2024 bijna alle docenten BKE (of SKE) gecertificeerd zijn en het aantal basisassessoren zodanig is uitgebreid, dat alle eindassessments worden afgenomen door gecertificeerde assessoren. In 2022-2023 heeft de examencommissie rond het eindassessment het volgende beleid gevoerd en daarop toegezien: In principe worden alle eindassessments afgenomen door gecertificeerde assessoren. Zijn er onvoldoende, dan staat de examencommissie toe, dat een gecertificeerde assessoren het eind assessment afneemt met een assessor in opleiding. Docenten die geen scholing of ervaring hebben, mogen geen assessments afnemen.

7. Studentgerelateerde zaken

7.1. Vrijstellingen

Naast de tekst in de Hogeschoolgids (OER) heeft IvL een vrijstellingbeleid dat is vastgesteld en wordt gehanteerd bij vrijstellingsaanvragen.

Uit de cijfers blijkt dat er bijna 50 minder aanvragen voor vrijstellingen zijn geweest ten opzichte van 2021-2022.

Er zijn in totaal 116 aanvragen voor vrijstellingen voor reguliere vakken afgehandeld. Daarvan zijn 11 aanvragen definitief afgewezen, 8 aanvragen gedeeltelijk afgewezen en 97 aanvragen definitief toegewezen.

In het vorige jaarverslag is aangegeven dat EVC een belangrijk aspect zal zijn binnen IvL en in 2022-2023 is er een pilot opgezet om EVC in te zetten voor langstudeerders die (nog) niet over een diploma beschikken.

EVC zal een belangrijker plaats krijgen en daarbij is de ontwikkeling richting validering en het werken met leeruitkomsten een niet meer weg te denken proces om tegemoet te komen aan de diversiteit aan mensen, kennis en vaardigheden.

De examencommissie heeft haar toezichhoudende rol rond dit thema goed uitgevoerd, door zeer kritisch te kijken naar de toetsing/validering en de wijze van verantwoording daarvan, bijvoorbeeld de navolgbaarheid in het beoordelingsformulier. Het EVC is een tweejarige pilot en wordt eind 2023-2024 geëvalueerd. In hoofdstuk 8 wordt hier verder op ingegaan.

7.2. Beoordeling van programma's KiesOpMaat

Er zijn 17 aanvragen afgehandeld. Binnen IvL is er goed en structureel overleg tussen het minor bureau en de examencommissie. Er hebben zich in 2022-2023 geen problemen voorgedaan met de aanvragen en de verwerking. In de werkwijze is er geen verschil zichtbaar met het jaar 2021-2022. Beleid is gecontinueerd en binnen het Bedrijfsbureau zijn vakkundige medewerkers actief om aanvragen op de juiste wijze af te handelen na akkoord van de examencommissie.

7.3. Fraude en onregelmatigheden bij toetsen

Er zijn in totaal 86 meldingen van vermeende fraude afgehandeld. Bij 14 meldingen is, na hoorzitting en onderzoek, geen fraude bewezen. Bij 72 meldingen is na de hoorzitting en het onderzoek fraude bewezen en heeft de examencommissie een sanctie opgelegd.

Vergeleken met het studiejaar 2021-2022 is er een toename van het aantal meldingen van een vermoeden van fraude in Osiris Zaak.

De IvL examencommissie vindt het belangrijk om studenten te horen, als er een melding is gedaan in Osiris Zaak. Hoorzittingen vinden in principe (live) plaats in de kamer van de examencommissie. Een enkele keer is er online een hoorzitting gehouden, als de student een goede reden had om niet fysiek aanwezig te zijn. De examencommissie nodigde regelmatig de docent uit die de aangifte in Osiris

Zaak had aangemaakt en ook zijn studenten gehoord die in verband werden gebracht met een zaak. De examencommissie moet instaan voor zorgvuldigheid qua proces en onderzoek en heeft daarnaar gehandeld. De examencommissie moet onomstotelijk kunnen bewijzen dat er sprake is van fraude.

IvL heeft gewerkt met de plagiaatscan van Turnitin en bewijsstukken zijn altijd meegenomen in het onderzoek.

Wat het voor de examencommissie lastig heeft gemaakt vanaf het voorjaar van 2023, is de komst van AI (ChatGPT). In de plagiaatscan van Turnitin was nog geen programma ingebouwd die AI (ChatGPT) aangaf in de scans. De examencommissie heeft daarom een aantal vermoeden van fraude met AI niet onomstotelijk kunnen bewijzen. De in omloop zijnde detectors voor AI zijn niet betrouwbaar gebleken en konden tot 1 september 2023 nauwelijks gelden als een te gebruiken instrument.

In 2022-2023 is geen fraude geconstateerd bij IvL examinatoren. Wel heeft de examencommissie een aantal docenten uitgenodigd om navraag te doen over het beoordelingsproces.

7.4. Toetsgerelateerde klachten (tentamenorganisatie)

Er zijn in totaal 30 klachten afgehandeld. 14 klachten zijn definitief ongegrond verklaard; 3 klachten zijn (deels) gegrond verklaard en gedeeltelijk toegewezen; 13 klachten zijn gegrond verklaard en zijn definitief toegewezen.

De meeste klachten zijn gegaan over (orde)verstoringen bij op de hogeschool afgelegde tentamens in toetslokalen. Daarnaast zijn er klachten binnengekomen over beoordelingen; hierbij ging het vaak om een toetsvorm, waarvoor een verslag moest worden gemaakt.

Er zijn ook enkele klachten binnengekomen over de landelijke kennistoets (LKT) en de specifieke toets voor het Engels: CPE. De reden voor de klacht heeft een relatie met de landelijke toetsregels, waarbij nauwelijks tot geen ruimte is voor alternatieve toetsing. Voor de examencommissie van IvL is dit een belangrijk punt om in te brengen in het landelijk overleg van LOEx. De examencommissie vindt dat in het licht van onbelemmerd studeren er maatwerk kan worden geleverd als het gaat om voorzieningen en alternatieve toetsing. Daarbij mag de kwaliteit en het niveau van de toets niet in het geding komen.

7.5. Hoorzittingen

Voor de examencommissie zijn hoorzittingen belangrijk om het studentperspectief te horen, de student te bevragen aan de hand van de aangereikte data in Osiris Zaak in het licht van zorgvuldigheid en het recht van en voor de student.

Binnen IvL nodigt de examencommissie alle studenten uit, waarvan een zaak is aangemaakt. De student krijgt, bij de eerste keer afwezig zijn, nog een tweede mogelijkheid om zijn/haar kijk op de zaak te verwoorden. Zo is er in 2022-2023 gehandeld.

Bij plagiaat, hetgeen het meest is voorgekomen in het afgelopen studiejaar, wordt ook altijd de mogelijke aangever/medeplichtige gehoord. Dit kan ook gaan om meerdere studenten.

Regelmatig heeft de commissie ook een docent/examinator uitgenodigd om zijn/haar beeld van de zaak toe te lichten.

Er zijn in totaal 108 hoorzittingen ingepland.

7.6. Beroepszaken bij CBE hoorzittingen

Er waren 12 beroepszaken, waarvan er 4 na 1 september 2023 in behandeling zijn genomen. Er zijn 4 beroepszaken geschikt, 2 beroepszaken zijn niet geschikt, 1 beroep is ingetrokken. Bij 1 beroep is de klacht gegrond verklaard door het CBE en heeft de examencommissie het besluit herzien.

IvL examencommissie hanteert de standaard werkwijze die ook in de afgelopen jaren werd gebruikt. Daar het om beroepszaken ging, hoort de commissie op dezelfde wijze het proces te doorlopen. Een van de onderdelen in dit proces is het schikkingsgesprek, waar het CBE de examencommissie en de student die in beroep is gegaan, uitnodigen (verplichten) een te onderzoeken of er geschikt kan worden. Als dat lukt, waarbij de student het schikkingsvoorstel van de examencommissie aanvaardt, is een CBE-zitting niet meer nodig.

De examencommissie is zich er zeer van bewust dat zij dit proces goed uitvoert en zich houdt aan de spelregels.

8. Vooruitblik en aandachtspunten

8.1. Vooruitblik examencommissie

<Geef aan welke acties door de examencommissie worden ondernomen naar aanleiding van de genoemde aandachtspunten uit voorgaande hoofdstukken voor aankomend studiejaar. Houd hierbij rekening met de geformuleerde systeemacties (verplicht) uit het onderzoeksrapport van voorgaande jaren. Geef aan wat de ambities zijn voor komende jaren en wat er voor nodig is om deze ambities op termijn waar te kunnen maken.>

In de [bestuurlijke reactie Onderzoeksrapport Jaarverslagen Examencommissies 2020-2021](#) heeft het College de examencommissies gevraagd om in het komende jaarverslag niet alleen terug te kijken, maar om ook opgaves voor de komende jaren te formuleren en om met de direct betrokkenen (zoals directeur, opleidingsmanagers en docenten) te bespreken wat er nodig is om deze ambities waar te kunnen maken.>

Voor de IvL Examencommissie zijn er meerdere uitdagingen; deze hebben deels te maken met de veranderende maatschappij waarin we leven; een school die een nieuwe strategie heeft gepresenteerd en ook met de wil en opdracht om een aantal zaken nog sterker uit te voeren, meer te professionaliseren en - vanuit de onafhankelijke en toezichhoudende rol – de samenwerking te zoeken met het management en de opleidingen op aan hetzelfde doel te werken: het kunnen instaan voor de waarde van het HBO-diploma.

Puntsgewijs wordt naar de toekomst gekeken, zowel op de korte als langere termijn.

- **Communicatie:** De examencommissie wil de communicatie verder versterken. De trend van het afgelopen studiejaar wordt doorgetrokken en dat houdt onder andere in dat het uitvoeren van de eigen kwaliteitscyclus gepaard moet gaan met een inhoudelijk goede communicatie, zowel in tijd als vanuit processen en kaders. Het is winst dat de voorzitter van de examencommissie nu tijdens iedere IMT-vergadering een moment krijgt om zaken in te brengen en vragen te beantwoorden. Het zorgt voor transparantie, meer inzicht en begrip en processen verlopen beter. Het volgens plan uitvoeren van de jaarkalender, vereist duidelijkheid in afspraken en het verhogen van de kwaliteit van gesprekken. Een mooi voorbeeld is, dat bij de gesprekken met de opleidingsmanagers over de screenings, ook de voorzitter van de toetsepertgroep (TEG) aansluit en de afstudeercoördinator. Een korte(re) lijn en directere communicatie kan processen versnellen en kwaliteit verhogen.
- **Professionalisering examencommissieleden:** In het licht van vernieuwingen en veranderingen in het onderwijs, mede vanuit maatschappelijke vraagstukken en realiteit, zullen ook examencommissieleden zich de veranderingen eigen moeten maken om de borgende taak vakkundig uit te voeren. Denk hierbij aan de flexibilisering van onderwijs en de komst van AI. De examencommissie wil sterker inzetten op kennisverwerving door gericht naar bijeenkomsten te gaan, waar relevante onderwerpen worden behandeld. Voor de IvL examencommissie is het lastig voor de leden met een taakomvang van 0.15 fte om naast de wekelijkse werkzaamheden voor de commissie ook nog naar landelijke professionaliseringsbijeenkomsten te gaan. Hier is maatwerk op z'n plaats.

- **Flexibilisering onderwijs en ontwikkelingen:** Vanuit de maatschappij komen vraagstukken de hogeschool binnen. Het lerarentekort, het leven lang leren/ontwikkelen, de kwaliteit van het onderwijs en de governance voor goed onderwijs en goed bestuur, zijn zaken die zichtbaar zijn in een flexibele onderwijsaanbod en diverse routes, om een certificaat of diploma te behalen. De examencommissie heeft te maken met voltijd, deeltijd, flex, academisch onderwijs, de zij-instroom en KOP-opleidingen. Daarnaast biedt de school PostHBO onderwijs aan en staan anno nu microcredentials in de belangstelling. Ook is gestart in 2022-2023 met de pilot EVC, nu nog voor langstudeerders, om recht te doen aan eerder verworven competenties en kwalificaties. Tot slot worden de AD-trajecten genoemd.

Voor de examencommissie van IvL betekent bovenstaande, dat zij inzicht moet hebben in de het geheel van toetsbeleid tot de toetsing om daarbij, mede door gericht onderzoek, in te kunnen staan voor kwaliteit en niveau. Het is een uitdaging voor 2023-2024 en de jaren daarna.

- **Afstemmen procedures** tussen IvL clusters: IvL heeft meerdere opleidingen, maar één examencommissie. Voor de examencommissie is, in het licht van rechtsgelijkheid voor studenten, belangrijk dat de opleidingen de procedures rond toetsen – op hoofdlijnen – met elkaar afstemmen en waar het kan uniformiseren. Hierbij speelt het bedrijfsbureau ook een rol, want zij voeren de toetsorganisatie uit. De examencommissie is hierover in gesprek gegaan en zal dit blijven doen.
- **PVE** (platform HR-examencommissies): De IvL examencommissie is erbij gebaat dat de samenwerking en afstemming van beleid en procedures, waar mogelijk, hogeschoolbreed worden afgesproken. Het werken met portefeuilles kan worden versterkt en aandacht voor de governance maakt het gremium sterker. Belangrijk is, dat de instituutsexamencommissie als orgaan onafhankelijk werkt; het PVE is geen HR-examencommissie, maar een samenwerkingsplatform.
- **LOEx** (Landelijk orgaan Examencommissies): De voorzitter van IvL is nu lid van de Commissie Doeltreffende Toetsing. Deze commissie richt zich op voorzieningen voor de LKT (en CPE), de landelijke toetsen die in het HBO worden afgenomen. Het is belangrijk om voor specifieke studentaanvragen en schrijnende gevallen maatwerk te kunnen leveren. De besluitvorming van de commissie geeft een examencommissie ruimte om maatwerk te leveren. Het onbelemmerd studeren is een onderdeel van de OER.
- De inrichting van de nieuwe borgingsstructuur is reeds uitgelegd en de toetsborgingscommissie is gestart met onderzoek voor de examencommissie. Het inbedden en de geplande onderzoeken zijn een meerjaren-project. Daarnaast wordt deze commissie ook ingezet bij incidentele (toets)zaken en incidenten, mochten die er zijn.
- **Contacten:** De examencommissie versterkt contacten met stakeholders in de organisatie, zoals lectoren, de hoofddocent toetsen, het management en docenten, coordinatoren en ontwikkelaars, waar nodig. Denk hierbij aan onderwijsontwikkelingen, zoals werken met leeruitkomsten, concentrische leerlijnen en geïntegreerd afstuderen. Transparantie en elkaar informeren is belangrijk om elkaar te begrijpen en te anticiperen. Ook gaat de examencommissie in gesprek met de IMR en de OC.
- **Digitalisering en AI:** In de inleiding is verwoord, dat AI plotseling binnen het toetsen een issue was, waarop nog niet in voldoende mate gereageerd kon worden. De wereld verandert steeds sneller en dat zal ook voor het onderwijs betekenen dat moet worden nagedacht over de toetsen en dan vooral de toetsvormen en de wijze van afname. Zo is toetsen met ANS (geheel digitaal in een beschermde omgeving) deels ingevoerd op de hogeschool en maakt

ook IvL daar kennis mee. Een ander aspect is de Taligheid in toetsing. Moet en kan dit anders? Hoe toets je dan? Vragen die docententeams stellen om toetsen aan te passen. De examencommissie moet toezien op deze ontwikkeling, want de vorm (en inhoud) kan veranderen, maar het niveau en de kwaliteit moet de eindkwalificaties dekken.

8.2. Aandachtspunten voor het College van bestuur

Vanuit de examencommissie IvL zijn er momenteel geen heel specifieke zaken die onder de aandacht van het CvB moeten worden gebracht. Nu het PVE een 'officiële' status heeft en de gesprekspartner is van het CvB, is het belangrijk dat de er verder wordt gewerkt aan de governance structuur, het werken met portefeuilles, en het op de kaart zetten van relevante zaken.

De voorzitter van de IvL examencommissie ziet goede ontwikkelingen, zoals het afstemmen van de examencommissie-formatie en afstemming over een sanctieladder.

Voor IvL zijn de volgende zaken van belang:

1. Professionalisering mogelijk maken voor examencommissieleden met een kleine aanstelling
2. Een budget voor dit soort zaken, zodat commissies zich (landelijk) kunnen scholen. Hierbij hoort een verantwoording van de examencommissie in het jaarverslag.

9. Bijlagen

9.1. Mandaat aan de toetscommissies voor 2022-2023

In dit jaarverslag is het format van het mandaat opgenomen. Dit mandaat, met de juiste gegevens per opleiding, is verstuurd naar de TC van de Clusters Talen, Exact en Mens&Maatschappij (M&M) van de LERO, de PABO, Masteropleiding MLI en de TC Breed en Bijzonder.

Hogeschool Rotterdam

Examencommissie IVL

Mandaat aan de

Toetscommissie

Voor het studiejaar

2022 - 2023

Onderwerp

De examencommissie van genoemd instituut BESLUIT, gezien o.b.v. artikel 4 lid 1 sub g Reglement Examencommissies en Examinatoren, en gelet op het bepaalde in de Handreiking Examencommissies 2021, om:

mandaat te verlenen aan de toetscommissie(s), voor het borgen van de kwaliteit van tentamens en examens.

Inleiding

Volgens artikel 7.12 lid 2 WHW is de examencommissie het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad. Op grond van art. 7.12b lid 1 a WHW behoort het tot de wettelijke taak van examencommissies de kwaliteit van de tentamens en examens te borgen. Zij kan de taak van het borgen van kwaliteit van toetsing geheel of gedeeltelijk aan een toetscommissie mandateren. Het Reglement Examencommissies en Examinatoren (art. 4.1 onder g) voorziet in de mogelijkheid een toetscommissie te machtigen de toetspraktijk te onderzoeken.

De examencommissie blijft eindverantwoordelijk en stuurt de toetscommissie aan voor wat betreft gemandateerde taken.

Samenstelling Toetscommissie

Onderstaande leden vormen de toetscommissie:

naam	rol
	Voorzitter

Mandaat

De Examencommissie besluit om zich te laten bijstaan in de uitoefening van haar wettelijke taak artikel 7.12b lid 1a WHW door een toetscommissie zoals bedoeld in artikel 4.1 onder g van het Reglement Examencommissies en Examinatoren.

De Examencommissie mandateert de toetscommissie de volgende taak uit te voeren:

a Het borgen van de kwaliteit van toetsing. De toetscommissie betreft alle binnen de opleidingen aanwezige toetsvormen in hun onderzoek. Onder borgen wordt het volgende verstaan:

- het beoordelen van de eindversie van een toets of deze voldoet aan de relevante standaarden van toetsing (zie analyseformulier toetscommissies);
- het evalueren van afstemming ('constructive alignment') tussen toetsing/examinering en onderwijs
- het aan de hand van de constatering bij de borging gevraagd en ongevraagd adviseren over zaken die met de validiteit, betrouwbaarheid en/of inzichtelijkheid van toetsing verband houden.
- de controle van opvolging van de gegeven adviezen.
- Alle taken die niet onder borgen vallen, zijn zorgtaken.

b Het rapporteren van de conclusies n.a.v. de uitgevoerde activiteiten aan de examencommissie.

Per 1 januari 2023 worden binnen IvL de borg- en zorgtaken van de toetskwaliteit van elkaar gescheiden. Naar aanleiding hiervan heeft de Examencommissie in haar jaarverslag (2021-2022) de volgende aanbevelingen uitgebracht:

1 Het management van IvL zou als verantwoordelijke en eigenaar van de zorgtaken per cluster Toetsexpertgroepen (TEG) moeten oprichten ten behoeve van de kwaliteitscyclus en -verbetering op

het eindniveau. Deze TEG's zouden in samenwerking met de managers en de coördinatoren een belangrijke rol binnen de kwaliteitscyclus rond toetsen en beoordelen (PDCA) moeten spelen.

2 De examencommissie adviseert om een hoofddocent Toetsen in te zetten om bovenstaand proces goed te laten verlopen en te zorgen voor een uniform kader, waarbinnen clusters een eigen invulling kunnen geven.

Om de continuïteit te bewaken en het proces goed te laten verlopen, zijn de toetscommissies tussen 1 januari en 31 juli 2023 bezig met het vormgeven van de nieuwe werkwijze. Dit betekent dat de toetscommissies hun taken volgens het mandaat dienen uit te voeren, maar de ruimte hebben om hun werkzaamheden aan te passen op de nieuwe situatie.

Werkwijze

- De examencommissie vraagt aan de toetscommissie om een planning waarin uiteengezet wordt hoe de komende vijf jaar de kwaliteit van de gehele toetsing gecontroleerd wordt. Verder vraagt de examencommissie aan de toetscommissie een planning op te stellen voor het lopende cursusjaar, afgeleid van de vijf-jaren-planning. Het streven is om alle toetsen minimaal één keer per vijf jaar te controleren.
- In de planning wordt aangegeven welke tentamens het eindniveau toetsen.
- De toetscommissie onderzoekt het afstudeervak en het eindassessment middels een steekproef, aangeleverd door de examencommissie.
- De planning wordt door de (voorzitter) examencommissie aan het begin van het cursusjaar besproken met de (voorzitter) toetscommissie.
- De toetscommissie controleert de toetskwaliteit en het niveau van toetsen door systematisch toetsen te beoordelen met behulp van vooraf vastgestelde analyse- en rapportage-instrumenten/een door haarzelf opgestelde checklist.
- De examencommissie plant twee keer per jaar een afstemmingsoverleg met de toetscommissie. Ten behoeve van deze afstemmingsoverleg stelt de toetscommissie een actueel overzicht op van de planning, uitvoering van het mandaat, de voortgang, de bevindingen en de geadviseerde bijsturing. Deze twee verslagen maken deel uit van het jaarverslag van de toetscommissie.

Dit betekent dat de examencommissie de aanbevelingen van de toetscommissie(s) op basis van de verslagen met het opleidingsmanagement bespreekt én dat in dat overleg het opleidingsmanagement rapporteert wat de vorderingen zijn bij de implementatie van de aanbevelingen. (PDCA)

○

- De examencommissie houdt er in ieder geval toezicht op dat de wettelijke, aan de toetscommissie gemandateerde borgingstaken, correct en tijdig worden uitgevoerd. In geval van problemen rond de uitvoering van de gemandateerde borgingstaken, escaleert de examencommissie richting de instituutsdirectie en/of het opleidingsmanagement.
- De toetscommissie levert uiterlijk 1 juli 2023 haar jaarverslag 2021-2022 in bij de examencommissie. De jaarverslagen 2021-2022 worden verwerkt in het jaarverslag van de examencommissie.

Dit besluit tot het mandaat toetscommissie is vastgesteld door de Examencommissie.

Het mandaat wordt verstuurd naar

- voorzitter Toetscommissie
- onderwijsmanagers.

Rotterdam, 15 november 2022,

alwaar getekend

Sjoerd J. Hania MA

9.2. Screeningsformulieren voor onderzoek eindniveau door de examencommissie van IvL

Examencommissie IvL – Screening eindwerken door examencommissie

Screeningsinstrument afstudeeronderzoek van de examencommissie 2022-2023

Achtergrond

‘De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad als bedoeld in artikel 7.10a’. (WHW, 2022)

Vanuit bovenstaande doet de examencommissie van IvL onderzoek naar het eindniveau van de opleiding(en) binnen het instituut. Zij screent eindwerken tweemaal in het jaar. De twee aandachtsgebieden zijn:

- Het afstudeerproject (beoordelingsformulier)
- Het afstuderen startbekwaam (les, portfolio, CGI en beoordeling)

De volgende instituten worden door de examencommissie gescreend: PABO, LERO, Master MLI.

Het screeningsinstrument is afgeleid van het **‘Diagnostisch instrument kwaliteit afstudeerprogramma’**, ontworpen door de Expertisegroep Toetsen & Beoordelen van Hogeschool Rotterdam op 25/04/2018.

Het instrument wordt als screening **achteraf** gebruikt, waarmee de examencommissie haar borgende taak uitvoert.

Criteria

De beoordelingscriteria van het afstudeerproject staan in relatie tot de onderwijsvisie van Hogeschool Rotterdam (2016). Hierin is opgenomen dat studenten leren vakkundig te werken aan oplossingen voor vraagstukken in de beroepspraktijk. Onderzoekend vermogen speelt een belangrijke rol bij het methodisch-systematisch verbeteren en verantwoorden van het beroepshandelen.

Definitie eindwerk (afstudeerproject)

Met een eindwerk laten studenten zien dat zij relevante leervragen kunnen ontlenen aan beroepssituaties waarin zij moeten handelen en deze leervragen met passende grondigheid kunnen beantwoorden, zodanig dat dit leidt tot verbeterd beroepshandelen (i.e. onderzoekend vermogen; Munneke et al., in voorbereiding). Dit doen zij middels (omschrijvingen van) authentieke

beroepsproducten en (mits nodig) een opleidingsproduct dat onderliggende overwegingen expliciet maakt. Mits het doel is gediend, is de opleiding vrij in het kiezen van de vorm van het eindwerk.

Instructie voor het gebruik van deze checklist

De checklist, en ook de hieronder beschreven wijze van beoordeling is uitsluitend bedoeld voor de het beoordelen van het niveau van afstudeeronderzoeken. Dit kan niet één op één overgenomen worden voor de beoordeling van afstudeeronderzoeken van individuele studenten.

Het oordeel over de uitvoering van het beoordelingsproces van de afstudeeronderzoeken wordt gegeven op basis van steekproeven uit de afstudeeronderzoeken van de opleidingen. Hiervoor worden door twee beoordelaars de volgende stappen gevolgd:

- **Ronde 1:**

Elke beoordelaar beoordeelt afzonderlijk de afstudeeronderzoeken aan de hand van deze checklist. Elke beoordelaar schrijft, onafhankelijk, zijn voorlopige analyse op met behulp van de checklist.

- **Ronde 2:**

De twee beoordelaars bespreken hun opmerkingen over de afstudeeronderzoeken.

Verschillen in mening worden beargumenteerd, totdat de beoordelaars het eens zijn over een gemeenschappelijk oordeel. Het eindresultaat is een gedeeld advies over het niveau van het afstudeeronderzoek.

Ronde 2 heeft, behalve tot het komen van een gemeenschappelijk oordeel over het niveau van het bekeken afstudeeronderzoek, tevens tot doel de interpretatie van de criteria uit de checklist op elkaar af te stemmen (kalibreren).

Afronding:

De twee beoordelaars schrijven hun gezamenlijke adviezen op. Deze sturen ze naar de secretaris van de Examencommissie.

Opleiding:

Lero/ Pabo / PDG / Master:

Gegevens van het gescreende werk: Vakdidactisch afstudeeronderzoek [OPLEIDING]

	studentnummer	naam	eindcijfer
1			
2			
3			
4			

Namen screeners:

Datum screening:

Screeningsinstrument Afstudeeronderzoeken

	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	Gezamenlijk oordeel
	A. Validiteit	Ja/ Nee, want	
Zijn de beoordelingscriteria representatieve indicatoren voor de invulling* en het niveau** van het onderzoekend vermogen dat past bij het beroepsprofiel van de opleiding?			
Zijn de beoordelingscriteria zichtbaar afgeleid van de kennisbasis/bekwaamheidseisen/Dublin descriptoren?			
B. Betrouwbaarheid	Ja/ Nee, want		
Is het beoordelingsmodel bruikbaar om tot een oordeel en onderbouwing te komen?			
Is in de procedure ten minste één van de examinatoren onafhankelijk (niet betrokken geweest bij de afstudeeronderzoekbegeleiding)?			
C. Transparantie	Ja/ Nee, want		
Worden zowel het gezamenlijk oordeel als de individuele oordelen van de examinatoren zichtbaar gemaakt op het formulier aan alle betrokkenen (studenten, examinatoren en derden)?			
Is in de procedure transparant gemaakt hoe de examinatoren tot een oordeel komen (zowel geschreven als numeriek)?			
Geeft de beoordeling de student handvatten voor verdere ontwikkeling in de nabije toekomst (bij een voldoende)?			
Hebben de examinatoren het formulier navolgbaar en volgens de procedure ingevuld? (per student weergeven)			
D. Functionaliteit	Ja/ Nee, want		
Is de praktische bruikbaarheid van het formulier op orde (efficiënt, geen herhalingen in items et cetera)?			
Worden de benodigde algemene gegevens over de beoordeling met het formulier gedocumenteerd (naam, studentnummer,			

opleiding (variant), eerste of tweede aanbieding, EC, beoordelaars, datum, titel van het onderzoek)?			
Wordt beide examinatoren gevraagd de beoordeling te ondertekenen?			
E. Oordeel en adviezen			
Oordeel De kwaliteitsborging is in orde. / De kwaliteitsborging is niet in orde.			
Algemeen (terugkoppeling voor het MT, samenvatting voor het jaarverslag)			
Aandachtspunten (actiepunten voor het MT)			

*) Onder onderzoekend vermogen verstaan we het vermogen van hbo-professionals om adequaat te kunnen handelen in beroepssituaties waarin de praktijk hen voor vraagtekens stelt en hun huidige handelingsrepertoire dus tekortschiet.

**) Onder niveau verstaan we de beoogde complexiteit van de beroepssituatie en de mate van zelfstandigheid die gevraagd wordt. Voor zowel bachelor als master op eindniveau geldt dat het antwoord op het praktijkvraagstuk vraagt om methodisch-systematische verzameling van gegevens (dus niet opzoek- of uitzoekbaar) en dat het onderzoek slechts met beperkte begeleiding vanuit de opleiding wordt uitgevoerd. Het praktijkvraagstuk van de bachelor speelt in de eigen lespraktijk (microniveau); van de master bevindt het vraagstuk zich op meso-/teamniveau.

Bronnen:

- Andriessen, D., Sluijsmans, D., Snel, M., Jacobs, A. (2017). *Protocol Verbeteren en Verantwoorden van Afstuderen in het HBO 2.0*. Geraadpleegd op 14-9-2022 van https://www.vereniginghogescholen.nl/system/knowledge_base/attachments/files/000/000/744/original/Vreemde_Ogen_Dwingen-Protocol_Verbeteren_en_Verantwoorden_van_Afstuderen_in_het_hbo.pdf?1491999591
- Köhlen, M. (2018) *Diagnostisch instrument kwaliteit*. Intern document. Geraadpleegd op 15-09-2022 van <https://hint.hr.nl/nl/HR/Over-de-HR/Kwaliteit-en-onderwijs/toetsen-en-beoordelen/eindniveau/>
- Hogeschool Rotterdam (2016). *Onderwijsvisie*. Intern document. Geraadpleegd op 30-09-2022 van <https://www.hogeschoolrotterdam.nl/hogeschool/over-ons/onderwijsvisie/>
- Munneke, L., Rozendaal, J. S. , & Van Katwijk, L. (in voorbereiding). *Onderzoekend vermogen ontwikkelen tijdens je lerarenopleiding*. Amsterdam: Boom.2

Examencommissie IvL – Screening eindwerken door examencommissie

Screeningsinstrument Afstuderen Startbekwaam van de examencommissie 2022-2023

Achtergrond

‘De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad als bedoeld in artikel 7.10a’. (WHW, 2022)

Vanuit bovenstaande doet de examencommissie van IVL onderzoek naar het eindniveau van de opleiding(en) binnen het instituut. Zij screent eindwerken tweemaal in het jaar. De twee aandachtsgebieden zijn:

- Het afstudeerproject (beoordelingsformulier)
- Het afstuderen startbekwaam (les, portfolio, CGI en beoordeling)

De volgende instituten worden door de examencommissie gescreend: PABO, LERO, Master MLI.

Het screeningsinstrument is afgeleid van het '**Diagnostisch instrument kwaliteit**

afstudeerprogramma', ontworpen door de Expertisegroep Toetsen & Beoordelen van Hogeschool Rotterdam op 25/04/2018.

Het instrument wordt als screening **achteraf** gebruikt, waarmee de examencommissie haar borgende taak uitvoert.

Criteria

De beoordelingscriteria van het afstudeerproject staan in relatie tot de onderwijsvisie van Hogeschool Rotterdam (2016). Hierin is opgenomen dat studenten leren vakkundig te werken aan oplossingen voor vraagstukken in de beroepspraktijk. Onderzoekend vermogen speelt een belangrijke rol bij het methodisch-systematisch verbeteren en verantwoorden van het beroepshandelen.

Definitie afstuderen startbekwaam

Met het afstuderen startbekwaam laten studenten zien dat ze pedagogisch, (vak)didactisch en professioneel kunnen handelen en denken over hun handelen op het niveau van de landelijke bekwaamheidseisen. Het handelen laten de studenten zien tijdens de assessmentles. De verantwoording van hun handelen en de koppeling aan theorie laten de studenten zien in hun portfolio en tijdens het afsluitende criterium gerichte interview.

Instructie voor het gebruik van deze checklist

De checklist, en ook de hieronder beschreven wijze van beoordeling is uitsluitend bedoeld voor de het beoordelen van het niveau van Afstuderen Startbekwaam. Dit kan niet één op één overgenomen worden voor de beoordeling van de portfolio's van individuele studenten.

Het oordeel over de uitvoering van het beoordelingsproces wordt gegeven op basis van steekproeven uit de studentwerken van de opleidingen. Hiervoor worden door twee beoordelaars de volgende stappen gevolgd:

- Ronde 1:

Elke beoordelaar beoordeelt afzonderlijk de documenten aan de hand van deze checklist. Elke beoordelaar schrijft, onafhankelijk, zijn voorlopige analyse op met behulp van de checklist.

- Ronde 2:

De twee beoordelaars bespreken hun opmerkingen. Verschillen in mening worden beargumenteerd, totdat de beoordelaars het eens zijn over een gemeenschappelijk oordeel. Het eindresultaat is een gedeeld advies over het niveau van het Afstuderen Startbekwaam.

Ronde 2 heeft, behalve tot het komen van een gemeenschappelijk oordeel over het niveau van het bekeken werken, tevens tot doel de interpretatie van de criteria uit de checklist op elkaar af te stemmen (kalibreren).

Afronding:

De twee beoordelaars schrijven hun gezamenlijke adviezen op. Deze sturen ze naar de secretaris van de Examencommissie.

Opleiding:

Lero/ Pabo / PDG / Master:

Gegevens van het gescreende werk:

	studentnummer	naam	eindcijfer
1			
2			
3			
4			

Namen screeners:

Datum screening:

Screeningsinstrument Afstuderen Startbekwaam

	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	Gezamenlijk oordeel
A. Validiteit	Ja/ Nee, want		
Zijn de beroepsopdrachten voldoende complex en vergelijkbaar met de situaties die de student als beginnend professional zal tegenkomen in de beroepspraktijk?			
Is het niveau van zelfstandigheid waarmee de student de beroepsopdrachten uitvoert vergelijkbaar met die van een beginnend professional?			
B. Betrouwbaarheid	Ja/ Nee, want		
Is het beoordelingsmodel bruikbaar om tot een oordeel en onderbouwing te komen?			
Is in de procedure ten minste één van de examinatoren onafhankelijk (niet betrokken geweest bij de afstudeerstagebegeleiding)?			
C. Transparantie	Ja/ Nee, want		
Wordt het gezamenlijk oordeel zichtbaar gemaakt op het formulier aan alle betrokkenen (studenten, examinatoren en derden)?			

Is in de procedure transparant gemaakt hoe de examinatoren tot een oordeel komen (zowel geschreven als numeriek)?			
Geeft de beoordeling de student handvatten voor verdere ontwikkeling in de nabije toekomst (bij een voldoende)?			
Hebben de examinatoren het formulier navolgbaar en volgens de procedure ingevuld? (per student weergeven)			
D. Functionaliteit	Ja/ Nee, want		
Is de praktische bruikbaarheid van het formulier op orde (efficiënt, geen herhalingen in items et cetera)?			
Worden de benodigde algemene gegevens over de beoordeling met het formulier gedocumenteerd (naam, studentnummer, opleiding (variant), eerste of tweede aanbidding, EC, beoordelaars, datum)?			
Wordt beide examinatoren gevraagd de beoordeling te ondertekenen?			
E. Oordeel en adviezen			
Oordeel			
De kwaliteitsborging is in orde. / De kwaliteitsborging is niet in orde.			
Algemeen (terugkoppeling voor het MT, samenvatting voor het jaarverslag)			
Aandachtspunten (actiepunten voor het MT)			

Bronnen:

Köhlen, M. (2018) *Diagnostisch instrument kwaliteit*. Intern document. Geraadpleegd op 15-09-2022 van <https://hint.hr.nl/nl/HR/Over-de-HR/Kwaliteit-en-onderwijs/toetsen-en-beoordelen/eindniveau/>

Hogeschool Rotterdam (2016). *Onderwijsvisie*. Intern document. Geraadpleegd op 30-09-2022 van <https://www.hogeschoolrotterdam.nl/hogeschool/over-ons/onderwijsvisie/>

9.3 Formulier bespreken screeningsresultaten met management door examencommissie (PDCA cyclus)

Overzicht, resultaten en aanbevelingen screening onderzoeken door examencommissie 2022-2023

Opleiding:

Datum terugkoppeling:

Aanwezig(e)(manager(s):

Aanwezig Examencommissie:

Algemeen:

‘De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad als bedoeld in artikel 7.10a’. (WHW, 2022)

Vanuit bovenstaande doet de examencommissie van IvL onderzoek naar het eindniveau van de opleiding(en) binnen het instituut. Zij screent eindwerken tweemaal in het jaar. De twee aandachtsgebieden zijn:

- Het afstudeerproject (beoordelingsformulier)
- Het afstuderen startbekwaam (les, portfolio, CGI en beoordeling)

De volgende instituten worden door de examencommissie gescreend: PABO, LERO, Master MLI.

Het screeningsinstrument is afgeleid van het **‘Diagnostisch instrument kwaliteit afstudeerprogramma’**, ontworpen door de Expertisegroep Toetsen & Beoordelen van Hogeschool Rotterdam op 25/04/2018.

Het instrument wordt als screening **achteraf** gebruikt, waarmee de examencommissie haar borgende taak uitvoert.

Adviezen voor in 2022-2023:

Adviezen per opleiding:

Oordeel en adviezen			
Oordeel			
Algemeen			
Adviezen	Reactie van de vakgroep	Verbeteractie	Op welke termijn korte/middellange/lange
1			
2			
3			

9.3. Terugkoppeling van de managers naar de examencommissie vóór:

9.4. Naam en handtekening van de manager(s):